

Pasif direniş mi dediniz?..

Sıradan Bir Çocuk, Bunun Adı Findel, Tek mi Çift mi gibi kitapların yazarı Andrew Clements, Konuşmak Yok'ta gene bir okul hikâyesi anlatıyor. Okulun "Susturulamayanlar"ından olan Dave, sosyal bilgiler dersinde Gandhi ile tanışınca okulda ilginç olaylar baş gösteriyor.

Eveet, tam okullar da bitti derken, karşımıza okulla ilgili bir kitap çıkmasın mı... Ama neyse ki bu kitabın önemli bir teması var: direniş! Son zamanlarda bol bol karşımıza çıkan bir kavram olduğu için yadırgamayacaksınız. Çeşit çeşit direniş var ne de olsa, duran adamlardan, onların gürültü açısından tam tersi olan tencere tava çalmaya kadar... Bu kitabın olayı da sözlü (ya da sözsüz) direniş.

EN FAZLA ÜÇ KELİME

Konuşmak Yok Andrew Clements tarafından yazılmış. Onu *Sıradan Bir Çocuk, Bunun Adı Findel, Tek mi Çift mi* gibi kitaplardan hatırlayacaksınız. Kendisi aynı zamanda öğretmenmiş.

Her okulda çok konuşan insanlar vardır. Ve her öğretmen de, kendi öğrencilerinin "Susturulamayanlar" türünden olduğuna inanır (genelleme yapmak istemem, sadece hayatımın yarısından uzun olan eğitim hayatımda hep böyle oldu). Ama kabul etmeliyiz ki bazıları diğerlerinden daha çok konuşur. Akşam gittiği konserden başlar, babasının yaptığı böreğe geçer ve geçen yıl tanıştığı bir çocukla bitirir konuşmasını. Bunlar kız da olabilir, erkek de.

Kitabımızın kahramanı Dave de işte böyle bir arkadaşmış. Ta ki sosyal bilgiler dersi için yaptığı ödevde Gandhi'yle tanışınca kadar. Bilmeyenler için, Gandhi Hindistan'ı İngiliz işgalinden kurtaran adam. Ve bunu da pasif direnişle yapmış. Haftanın bir günü hiç konuşmaz, bunun da kafasını toplamasını sağladığına inanırmış. Bunu gören Dave de, "Denemekten zarar çıkmaz," düşüncesiyle başlıyor susmaya. Sonunda bir yarışma

haline geliyor bu. Bütün okulun beşinci sınıfları susmaya karar veriyor. Hem de kızlar erkeklere karşı. Dave, kızların elebaşı Lynsey'le anlaşarak yarışmayı başlatıyor. Kurallar ise şöyle: Okul dışında kimseyle konuşulmayacak. Bunu kontrol etmenin bir yolu yok, herkes birbirine güvenmeli. Okuldayken, eğer okuldaki yetişkinlerden biri soru sorarsa, en fazla üç kelimeyle cevap verilecek (sanki öğretmenlerin bir ayrıcalığı varmış gibi). Ve bu yarışma iki gün sürecek.

KURALLARI KİM KOYAR?

Eh, çocukların kendi arasında anlaşması kolay, erkekler kızlara karşı olsa bile. Peki ya yetişkinlere ne demeli? Onlar, kendilerini dünyanın hâkimi sanıp herkesi kendi kurallarına göre yönetmeye çalışırken çocuklarla nasıl anlaşabilirler? Zaten anlaşıyorlar da. Normalde yemekhanede konuşulmasını engellemek için megafon kullanan müdür (sanki yemekhanede konuşmamanın bir mantığı varmış gibi), "Susturulamayanlar"ın çıt çıkarmadığını görünce sinirden

deliye dönüyor. Peki ya öğretmenler?.. Onlar da önce bu durumu anlayamıyor, fakat sonunda ele geçirdikleri bir notla çözüyorlar yarışmayı. Fakat müdür onlara çoktan emir vermiş: "Tahammül yok. Herkes bizim kurallarımıza göre yaşamak zorunda." Eh bu durumda zavallı öğretmencikler ne yapsın! Onların boynu kıldan ince müdürün karşısında. Gerçi çocukları anlayan bir öğretmen var okulda, edebiyat öğretmeni Bay Burton (bu kısmı çok gerçekçi gelmedi bana). O çocukların bu yarışmasını durdurmaya çalışmıyor, bunu kendi avantajı haline getiriyor. Hatta tezini bile bu konuda yazmaya karar veriyor. (Her okulda olması gereken idealist öğretmen, aslında her okulda olmasa da her okul öyküsünde vardır.)

Eh, kitabın sonunu da söylemeye yim. Çünkü gerçekten hepimizi çok şaşırtacak şeyler oluyor. Hatta bana biraz gerçek dışı geldi. Bilemiyorum siz ne düşünüyorsunuz. Gerçekçi bulan olursa bana söylesin, nedenini merak ediyorum.

Konuşmak Yok

Andrew Clements

Çeviren: Mine Kazmaoğlu
Güneşli Kitaplığı, 152 sayfa

